

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ

1929

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ', ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", ΟΔΟΣ - ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΙΔΕ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

(ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΡΩ-ΒΕΓΑ ΤΟΥ ΤΡΕΛΛΟΥ)

"Αφῆσα κι' ἐγὼ μιὰ φορὰ ἐλεύθερη τὴ Σκέψη μου νὰ περιπλανηθῆ εἰς τὸν ἀνεμοστρόβιλον τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων ποὺ κατοικοῦν τὴ γῆ. Καὶ ἔμπρὸς ἡ Σκέψη μου κι' ἀκολουθώντας της ἐγὼ ἄρχισε νὰ περιπλανιέται μέσα στὸν κόσμον, νὰ τριγυρίζῃ χωριά καὶ πολιτείες, νὰ μπαίνη σὲ ἀνάκτορα, σὲ μέγαρα πλουσίων, νὰ χώνεται σὲ τρωγλες καὶ σὲ καλύβες φτωχικές. Καὶ τί εἶδε ἡ Σκέψη μου, καὶ τί εἶδε στὴν κοινωνία μέσα; Εἶδε τοὺς τίμους· εἶδε τοὺς ψεύτες. Εἶδε κακούργους· εἶδε ἄγιους. Εἶδε σοφοὺς· εἶδε κουτούς. Εἶδε τὴν ὁμορφιά· εἶδε τὴν ἀσκήμια. Ἐγύρισε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, βασιλιάδες καὶ στρατιῶτες, πλούσιους καὶ φτωχοὺς, δίκαιους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Καὶ τοὺς εἶδε ἀπ' τὴν καλή, ἀπὸ κοντά. Γιατί, πότε ἔτρωγε στοῦ τίμου, πότε ἐκοιμόταν στοῦ ψεύτη. Πότε ἐφιλοξενιόταν στὸ μέγαρο τοῦ πλούσιου, πότε ἐπλάγιαζε μὲς στὴν καλύβη τοῦ φτωχοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα ἐμείνεσκε στοῦ ἁγίου, τὸ βράδυ ἐκοιμόταν στοῦ ἁμαρτωλοῦ. Πότε ἔτρωγε στοῦ σοφοῦ, πότε ἐκοιμόταν στοῦ κουτοῦ.

Κ' ἐνῶ προτιήτερα, ἀπὸ μακρινί, πρὶν πάη κοντά, φαινότανε στὴ Σκέψη μου ὁ κόσμος σὰν πανόραμα, ἐνῶ προτιήτερα, ἀπὸ μακρινί, ἔβλεπε ἡ Σκέψη μου ὅτι πλημύριζεν ὁ κόσμος ἀπὸ χρῶμα κι' ἀπὸ ἄρωμα κι' ἀπὸ χαρὰ, καὶ ποὺ-καὶ ποὺ ἔβλεπε κανένα σκουντούφλιασμα, καμιά ἀσκήμια· ἐνῶ προτιήτερα, στὰ νειάτα της, τῆς φαίνονταν ὁ κόσμος σὰν κατασκευάσμα καλλιτεχνικό. "Ὅταν πλησίασεν ἡ Σκέψη μου τὸν κόσμον ἀπὸ κοντά κ' εἶδε ἀπὸ τὴν ὄψη της τὴ ζωὴ· ὅταν ἐχώθη ἡ Σκέψη μου στ' ἀπόκρυφα, στ' ἄδυτα τῆς κοινωνίας· ὅταν ἐμπῆκε ἡ Σκέψη μου μὲς στὴν καρδιά κι'

αὐτῆς τῆς πλέον γελαστῆς καὶ χαρωπῆς ζωῆς· σὰν εἶδε ἀπὸ κοντά καὶ ἀπὸ μέσα, κι' αὐτὸν τὸν ἄγιο, κι' αὐτὸν τὸν τίμο, κι' αὐτὸν τὸν πλούσιον, τὸν ἔνδοξον, τὸν βασιλέα, τὸν σοφόν· ὅταν μυρίστηκε ἀπὸ κοντά, τὸ πλοῦτος, τὴν εὐτυχία, τὴ δόξα καὶ τὴν ὁμορφιά. . . Τότε κατέλαβε κάποια παρὰδοξο. Κατάλαβε κάποια ἀποφορὰ σὰν ν᾿βγαίνε καὶ ἀπὸ κεῖ. Εἶχαν τοῦ Ἀνθρώπου τὴν ἀποφορὰ. Παντοῦ τὸ πλεῖστο, τέλος, ἀποφορὰ ἔβγαίνε ἀπ' τῶν ἀνθρώπων τὴ ζωὴ. Μὰ ὄχι βέβαια κορδόνι, σταθερά. Ἐδῶ-ἐκεῖ, καὶ σπίνιμι, ἀπάνταγες καὶ λίγη εὐωδιά. Καὶ τί; ἐκεῖ ποὺ δὲν ἀπάνταγες. Κανεὶς τσοπάνης, λῶσον χίρι, ποὺ ζοῦσε σὲ κορφὴ βουνοῦ ἢ σ' ὁμορφὴ κοιλάδι, ὅπου εἶχε τὴν καλύβη του, τὰ πρόβατά του, τὴν κίπα του, τὰ γουρνοτσάρουχά του, ποῦχε στὴ ζωσὴ τὴ φλογέρι του, κ' εἶχε καὶ τὴν **καλὴ του** ποὺ ἀντάμωνε τὴ νύχτα καὶ δανειζόταν τὸ φιλί. Εἶχε ὅ,τι ἐγύρευε ἡ ψυχὴ του, ὅ,τι ποθοῦσε ἡ Σκέψη του. Δὲν πιθυμοῦσε πιότερα. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρίσκει ἡ Σκέψη μου λιγάκι φῶς καὶ λίγη εὐωδιά. Μὰ κι' ἀπὸ κεῖ ἀκόμα, δὲν ἔλειπεν ὀλότελα ἓνα κάποιο "Αχ. . . Κατὰ τὸ πλεῖστο ὅμως, μεινίμι κι' ἀποφορὰ, καὶ στοὺς καλοὺς καὶ στοὺς κακοὺς. Καὶ τότε ἔλεγε μ' ἀπορία ἡ Σκέψη μου: «Γιατί λοιπόν; Τί ἀξίζει ἡ ζωὴ γιὰ νὰ τὴν ζῆ κανεὶς; Γιατί εἶν' ὁ κλῆρος τοῦ Ἀνθρώπου τέτοιος!» Καὶ δὲν ἐμπόραγε ἡ Σκέψη μου ν' ἀκούσῃ μιὰ ἀπάντηση λογικὴ.

Ἄφου λοιπὸν γυρίσαμε τὰ στρώματα ὅλα τῶν ἀνθρώπων, μπροστὰ ἡ Σκέψη μου καὶ ἀπὸ πίσω της ἐγὼ, κ' εἶδαμε ὅ,τι εἶδαμε κ' εἴμαστε περίλυποι καὶ σκεφτικοί, ἐφτάσαμε σ' ἓνα γεφύρι, μακρὸν καὶ πλατύ. Στὴ μιὰν ἄκρη τοῦ γεφυριοῦ κατέληγε ἓνας δρόμος φαρδύς. Στὴν ἄλλη ἄκρη, τὸ γεφύρι

κατάληγε ἀπότομα σ' ἓνα βάραθρο βαθὺ καὶ σκοτεινὸ. Τὸ γεφύρι χρησίμευε, νὰ ποῦμε, γιὰ νὰ ἐνώνη τὸ βάραθρο τὸ σκοτεινὸ μὲ τὸν πλατὺν τὸ δρόμο, γιὰτὶ ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸ γεφύρι ἔτρεχε ποτάμι ξάστερο καὶ ἀργοκίνητο καὶ σιωπηλὸ. Στὴν ἄκρη στοῦ γεφύρι ποὺ ἔληγεν ὁ δρόμος, ἔγραφε ἀπάνω : «**Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς**». Στὴν ἄλλη ἄκρη, ποὺ ἔληγε στοῦ βάραθρο, ἔγραφε ἀπάνω : «**Τὸ Μηδέν**». Καὶ στοῦ ποτάμι τὰργοκίνητο, πῶτρεχε κατ' ἀπ' τὸ γεφύρι, ἔγραφε ἀπάνω : «**Ὁ Χρόνος**». Τότε, μόλις ἐφτάσαμε ἐκεῖ, κ' εἶδαμε τίς ἐπιγραφές, μοῦ λέει ἡ Σκέψη μου : «**Ἄς κάτσωμε λιγάκι στοῦ γεφύρι ἐδῶ, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε κιόλας. Θὰ περάσουν στρατολάτες. Θὰ ἔρθουν ὀδοιπόροι ἀπ' τὴ ζωὴ. Θὰ βγοῦνε ἄλλοι ἀπ' τὸ Μηδέν. Ἄς κάτσωμε. Κ' ἴσως γελάσωμε μ' αὐτούς**». Λοιπὸν ἐκάτσαμε στὴ μέση στοῦ γεφύρι

Καὶ πράγματι, δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα, καὶ νὰ σου, ἐρχόταν ἓνας ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς. Ἐρχόταν τραγουδώντας. Σὲ λίγο ἔφτασε κ' ἐστάθη ἀπέναντί μας. Ἦταν κατὰκοπος κ' ἰδρωμένος, γιὰτὶ εἶχε καὶ ζαλιά. Εἶχε στὸν ὄμο του ἓνα σακκὶ γεμάτο καὶ σταυροδετό. Ἐφερε μὴν ἐπιγραφή ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς στοῦ κούτελό του, ποὺ ἔλεγε : «**Ὁ πλούσιος ἀπὸ Γνώση**». Εἶχε φτιάσει στοῦ τέμα τοῦ δρόμου τῆς ζωῆς καὶ δὲν ὑπολείπεται, παρὰ νὰ περάσῃ τὸ γεφύρι καὶ μ' ἓνα πήδημα νὰ πέσῃ στοῦ βάραθρο, στοῦ Μηδέν.

Τοῦ λέει τότε ἡ Σκέψη μου, ἀφοῦ ἐστάθη ἔμπρός μας αὐτὸς καὶ μᾶς χαιρέτησε : «**Ἄπ' τὴ ζωὴ βέβαια ἔρχεσαι. Θὰς' εὐχαριστημένος, ἀφοῦ εἶσαι εὐθυμὸς καὶ γελαστός κ' ἔρχεσαι τραγουδώντας**». «**Ἄ!**, λέει ὁ πλούσιος ἀπὸ Γνώση. Ἄγάπησα σὶ ἀλήθεια τὴ ζωὴ ἢ ὅρα κάποιον σκοπὸ τῆς». «**Γί' ἔχεις μέσα στοῦ σακκί;**», τοῦ λέει ἡ Σκέψη. «**Πολὺ γλυκοὺς καρπούς, λέει αὐτὸς, ἐμάζωξα ἐκεῖ. Ἔχω γεμάτο τὸ σακκὶ Ἀλήθειες. Ἔβαλα μέσα τῆς Φύ-**

σης τὰ μυστήρια, τὴν Πρόνοια, τὸ Σκοπὸ, τὸν Προορισμὸ, καὶ κάθε γνώση ποὺ εἶναι προσιτὴ στὰνθρώπου τὸ μυαλό. Καὶ τί Ἀλήθειες δὲν ἔχει μέσα τὸ σακκί μου; ! Κόκκινες, κίτρινες, γαλάζιες, πράσινες. Ὅλο ἔμορφιές. Καὶ τί ἄλλο σκοπὸ ἔχει τάχα ἡ ζωὴ; Χαλάλι ἔζησα. Πηγαίνω τώρα μ' εὐχαρίστηση καὶ μ' εὐθυμία στοῦ Μηδέν». Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ πλούσιος ἀπὸ Γνώση.

Τότε τοῦ εἶπε ἡ Σκέψη μου : «**Δὲν μπόρεσα, καημένε, ὡς τώρα νὰ εὐρῶ καὶ γὼ μὴν Ἀλήθεια. Δὲν μοῦ χαρίζεις μιά; Ἄς εἶναι καὶ μικρὴ.**» Ἐχεις πολλές. Δὸς μου καὶ μένα μιά, ἔτσι νάσαι καλά». «**Πολὺ εὐχαρίστως, τῆς λέει. Διάλεξε ὅποια θέλεις**». Κι' ἀνοίγει ἀμέσως τὸ σακκί. Ἀλλὰ μόλις τὸ ἀνοίξε, ἀντὶ γιὰ Ἀλήθειες, πηδούσαν ἔξω κ' ἔφρευαν ἐρπετά, φίδια, γουστέρες, βατράχια καὶ ἄλλα γλυστερὰ κι' ἀποκρου-

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

A. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

DETAILS ΑΠΟ ΣΥΝΘΕΣΗ

στικά ζουδάκια, πού, ἄλλα πηδώνιας, ἄλλα σερνόμενα μὲ τὴν κοιλιά, γλυστεροῦσαν καί' ἀπὸ τὰ πόδια μας κ' ἐφευγάν τρεχάτα, πού χάθησαν ὅλα στὴ στιγμὴ. Κ' ἔτσι ὁ πλούσιος ἀπὸ Γνώση εἰσινε σταυροχέρι, μὲ τὸ σακκί ἀδειανό. Κλαίει τότε, φωνάζει, ὀδύρεται. «Κακούργα, δολοφόνισσα, ἀτιμὴ Σκέψη ἀνθρωπινή! Δὲν μᾶρηνες στὴν πλάτη, μὰ εὐχιστημένον καὶ μὲ χαρὰ; Δὲν βοίσκονται λοιπὸν στὴν πλάση Ἀλήθειες; Ἄδικα ἔζησα λοιπὸν τὴν ἐρημητὴν παλιωζοή; Κακούργα Σκέψη ἀνθρωπινή! Ἡκόλαση ἀνθρώπων». Ἔτσι θρηνοῦσε ὁ πλούσιος ἀπὸ Γνώση καὶ μὲ φόρα, τρεχάτος, πέφτει καὶ χάνεται σὶ τὸ βάραιθρο.

Δὲν πέρασαν λίγες στιγμὲς, κ' ἐρχόταν ἄλλος ἀπ' τὸ δρόμο τῆς Ζωῆς Ἐρχόταν τραγουδώντας καὶ χιροῦμενος κ' αὐτός. Ἦταν ὁ «**πλούσιος ἀπὸ ὕλη**». Ἔτσι ἔλεγε ἡ ἐπιγραφὴ ποῦχε σὶ τὸ κούτελό του Ἔστάθηκε κ' αὐτός σὶ τὸ γεφύρι, κ' ἄφησε χάμω ἓνα σακκί γιομίτο καὶ βαρὺ ποῦχε κ' αὐτός σὶ τὸν ὄμο. Ἦταν κ' αὐτός κατάκοπος κ' ἰδρωμένος, ἀπὸ τὸ δρόμο κ' ἀπὸ τὸ βάρος τὸ πολὺ. Ἀγάπησε. ἔλεγε, κ' αὐτός μὲ πάθος τῆ ζωῆ. Μὰ ἀγάπησε τὴν ὕλικὴ ζωῆ. Ἀπόλαψε τὴν ὕλη κ' ἐκλυιόταν σὶ τὸν πλοῦτο καὶ τῆ χλιδή. Θεράπευε τὸ σῶμα του, ἀπόλαψε τὸ κάλλος, τὸ χρῆμα, τὰ φαγιά, - γυναῖκες, γλέντια, καὶ κάθε ὕλικὴ ἐμορφιά. Ἀλήθειες δὲν ἐμάζωξεν αὐτός, γιατί ἦσαν πικρίες γι' αὐτόν. Σὰν ἦρθε ὁ χρόνος νάρψηση τὴν περίπαθη αὐτὴ ζωῆ, πῆρε μαζί του τὰ πόφωνα τοῦ πλοῦτου, τὴν γλύκα, τὴν ἐμορφιά, τὴν εὐωδία. Ἐγέμισε ἀπ' αὐτὰ ἓνα σακκί. Εὐχιστημένον τώρα καὶ μὲ χαρὰ βαδίζει σὶ τὸ Μηδέν. Ἔχει ἀφθονία μαζί του ἀπ' τὰ φαγιά τῆς ὕλης. Ἐνα σακκί.

Τοῦ λέει τότε ἡ Σκέψη μου: «Δός μου καὶ μὲνα λίγα, ἔτσι νᾶσαι καλά, λίγη ἡδονή, λίγη ἐμορφιά, λίγη εὐωδία. Γιατί ὡς τώρα πῶ ζησα, δὲν ἦρα μὲς στὴν ὕλη τέτοια ἀγαθὰ. Ἔχεις πολλὰ ἀπ' αὐτὰ, ἓνα σακκί». «Σοῦ δίνω εὐχιστίως. Διάλεξε. Πάρε ὅσο σὲ ἀρκεῖ». Ἔτσι εἶπεν ὁ πλούσιος ἀπὸ ὕλη, κ' ἀδειάζει χάμω ὅλο τὸ σακκί. Κι' ἀντὶ νὰ ἔχη τὸ σακκί ἀπ' τὰ φαγιά πού εἶπε, σὰν τί θὰ πῆς πὼς εἶχε; Λίπασμα, ἀπὸ κείνο πού λιπαίνουν τὰ φυτὰ. Μὰ ὄχι λίπα

σμα χημικό, ἄλλα λίπασμα ζωϊκό, (φουσκί). Δὲν ξέρω μήπως ἦταν φουσκί ἀνθρωπινό. Δὲν μπόρεσα νὰ μὴ γελάσω, καὶ λέω στὴ Σκέψη μου: «Ῥοαία μυροδικὰ εἶχε ὁ καημένος σὶ τὸ σακκί. Τὸν ἔπραγε ἄδικα ἡ ζαλιὰ». Ἄλλὰ ἡ Σκέψη μου ἐσαυθρόπασε κ' ἐγινε σκεφτικὴ πολλὴν ὥρα.

Κλαίει τότε, φωνάζει, ὀδύρεται κ' αὐτός: «Κακούργα, δολοφόνισσα, ἀτιμὴ Σκέψη ἀνθρωπινή! Ποῦ εἶν' ὁ θησαυρός μου; Ποῦ εἶν' τὸ ξεδοῦλι τῆς ζωῆς; Παράβλεψα τοῦ Πνεύματος τὶς πίκρες, ποῦνια συνιρασιμένες μαζί τῆ ζωῆ. Ἐλάτρευσα τὴν ὕλη, χουσό, φαγιά, γυναῖκες, κ' ὅλα τῆς ὕλης; τὰ φαγιά. Καὶ τί ἀπόφερα σὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς; Κοπιές, μὲ τὸ συμπάθειο. Ἄλοῦς ἐκεῖ! Ἐτέτοια ἦτανε λοιπὸν ἡ συχμένη αὐτὴ παλιωζοή; Κακούργα, δολοφόνισσα, ἀτιμὴ Σκέψη ἀνθρωπινή! Δὲν μᾶρηνες σὶ τὸ ψέμα, μὰ εὐχιστημένον καὶ χαρωπό; Ἀτιμὴ Σκέψη ἀνθρωπινή! ἡ κόλαση τᾶνθρώπων». Ἔτσι θρηνοῦσε ὁ πλούσιος ἀπὸ ὕλη, — ὥρα πλοῦτος ἀπὸ φουσκί. Καὶ μὲ φόρα, τρεχάτος, πέφτει κ' αὐτός σὶ τὸ βάραιθρο.

Ἔρχεται τώρα κ' ἄλλος ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς ζωῆς. Ἦταν ὁ «**Πλούσιος ἀπὸ ἠθικὴ**». Ἔτσι ἔλεγε ἡ ἐπιγραφὴ ποῦχε σὶ τὸ κούτελό του. Εἶχε κ' αὐτός ἓνα σακκί γεμίτο σὶ τὸν ὄμο, κ' ἐρχόταν τραγουδώντας κ' αὐτός. Εἶναι ἀχαμνός καὶ κοκκαλιώρης, σκελετός, αὐτός. Μὲ μάτια βιδουλά, μὲ μούτρα ἀπλυτὰ ἄκουρος κ' ἀξέφριστος, ποιός ξέρει ἀπὸ πότε. Ἔστάθη σὶ τὴ μέση τὸ γεφύρι, κ' ἄφησε χάμω τὸ σακκί. Τότε τοῦ λέει ἡ Σκέψη μου: «Ἦ φάτσα, τὸ ἐξωτερικό σου, συνάνθρωπε, δείχνει ὅτι δὲν πέρασες καλά σὶ τὴ ζωῆ, καὶ μὲν ταῦτα ἔρχεσαι τραγουδώντας».

Ἐπ' αὐτὸ ἀκοιβῶς ἔχω χαρὰ, τῆς λέει, γιατί ἔδωσε ὁ Θεός καὶ σώθηκαν τὰ βασινά μου. Βρισκόμουν σὶ τὴν κόλαση πού λέγεται ἐπὶ τῆς γῆς Ζωῆ, καὶ τώρα βγαίνω ἀπ' αὐτὴ καὶ πάω σ' ἄλλη αἰώνια ἐν οὐρανοῖς. Τί ὑπόφερα σὶ τὸν κόσμον αὐτόν ἐδῶ, ὁ Κύριος τὸ γνωρίζει. **Κοιλὰς δακρῶν** ἦταν γιὰ μὲνα ἡ πρόσκαιρη παλιωζοή. Τιμώρησα τὸ σῶμα, στρέβλωσι τὶς αἰσθήσεις, κ' ἔτσι ἔσωσα τὴν ψυχὴ. Πάω τώρα γιὰ τὴν αἰώνια ζωῆ. Ἐδοῦλεψα καὶ τὸ ξεδοῦλι ἰδῶ σὶ τὸ σακκί. Στεροίσεις, νηστεῖες, προσευχές, καὶ ὅσα καλά ἔχω κάμει. Τὰ ἔβαλα ὅλα σὶ τὸ σακκί, καὶ πάω

τόρα στὸν Πλάστη γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ τὴν αἰώνια καὶ χαρωπὴ ἐν οὐρανοῖς Ζωή.» Τοῦ λέει τότε ἡ Σκέψη μου : «Εἶναι ἀραγε κι' ἄλλη ζωὴ ἀπ' αὐτὴ; εἶδες ποτὲ κανέναν νὰ ἐρθῆ ἀπὸ κεῖ; Ὅσοι ὅσοι ἔφθασαν ἴσα μὲ δῶ, νὰ, ἐδῶ στὸ βύραθρο πᾶνε καὶ πέφτουν ὅλοι.»

Ἐγέλασεν ὁ ἅγιος. «Λαθιάνεις κυρά μου, τῆς λέει. Ἔχεις λάθος. Στὸ βύραθρο πηγαίνουν οἱ ἁμαρτωλοὶ. Οἱ ἅγιοι πηγαίνουν στὴν ἄλλη, στὴν αἰώνια ζωὴ, πού δὲν ὑπάρχει στεναγμός, πού δὲν ὑπάρχει λύπη, ἀλλὰ χαρὰ καὶ φλέντι αἰώνια, πού δὲν θὰ σώνεται ποτέ.» Τότε τοῦ λέει ἡ Σκέψη μου : «Ἐυλογημένε ἄνθρωπε, ἂν ἦταν ἔτσι, καθένας θὰ γινόταν ἅγιος σὲ τούτη τὴ ζωὴ, ὅπως ἔγινες καὶ σὺ, καὶ θὰ κέρδιζε μὴν ἄλλη ἄμετρη καὶ χαρούμενη. Πηγαίνεις, σὰν νὰ λέμε, τώρα γιὰ πληρωμὴ πηγαίνεις νὰ πληρωθῆς. Ἐγὼ ἀμφιβάλω ἂν ἔχη ἀξία ἡ ἠθικὴ πού γέμισες ἓνα σακκί, ἀφοῦ τὴν μάζωξες ἀπὸ συμφέρο, γιὰ πληρωμὴ. Γιὰ τὸ μισθὸ λοιπὸν ἦσουν ἐνάρετος; Γιὰ πληρωμὴ; Συμφέρο σου ἦταν νὰ εἶσ' ἐνάρετος, ἀφοῦ ἐπρόκειτο νὰ εἶναι μεγάλος ὁ μισθός σου πού θὰπολλάψῃς ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Τότε δὲν μπόρεσα κ' ἐγὼ πιά νὰ βαστάξω. Διήκοισα τὴ Σκέψη μου καὶ λέω στὸν ἅγιο : «Μιὰ χάση ἤθελα, καημένε, ἀπὸ τὸν Πανάγαθο Θεό. Τὴν ἡμέρα πού θὰ κάμῃ τὴν κρίση του σὲ ζῶντες καὶ νεκρούς, θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἀνάθετε τὰ χορὴ τοῦ ραβδούχου. Ἐκεῖ πού θᾶρχοντιαν ἓνας-ἓνας ἀπὸ σᾶς, καὶ θᾶδειχνε τὰ χλωμασμένα μούτρα του, τὰ μάτια του τὰ βαθουλά ἀπ' τὴ στέρηση, καὶ τὰ κουρέλια του τὰ ψειριασμένα, ζητώντας γι' αὐτὰ νὰ πληρωθῆ, ζητώντας τὸ μισθό, εἶντε μου καὶ νὰ σοῦ τὸν πιάνω καὶ νὰ τὸν ραβδίξω ἀνήλεα καὶ νὰ τοῦ λέω: «Γκρεμίσου ἀπὸ δῶ, συφεροντολόγε! Τί ἔκαμες; Ὁφέλησες, χρησίμεψες στὸν κόσμον, πού ἐρχεσαι νὰ πληρωθῆς; Κι' ἂν ἔκαμες καὶ τίποτε, τὸ ἔκαμες γιὰ τὸ μισθό.» Εἶμαι σίγουρος πὼς θὰ χαμογελοῦσε λίγο, κουνώντας τὸ κεφάλι του καταφατικά, ὁ Μεγαλοδύναμος γιὰ τὴν προτότυπὴ ἀμοιβή.

Αὐτὰ εἶπα στὸν ἅγιο, μὰ ἡ Σκέψη μου μὲ ἀγριοτήραξε, μ' ἐμίλωσε, καὶ μοῦ εἶπε πὼς μίλησα πολὺ ἀνθρωπινά. Καὶ τότε τοῦ εἶπε

ἡ Σκέψη μου: «Ἐγὼ μὰ τὴν ἀλήθεια! δὲν μπόρεσα ὡς τὰ σήμερα νὰ ἰδῶ μὰ πράξῃ θικὴ, χωρὶς ὑστεροβουλία, χωρὶς ὑπολογισμό. Δεῖξε μου μὰ ἐσύ, ἔτσι γιὰ δεῖγμα, ἀφοῦ ἔχεις γεμάτο τὸ σακκί.» «Ἴδου, ὀρίστε», λέει ὁ ἅγιος, κι' ἀνοίγει τὸ σακκί... καὶ τότε, ἀμέσως βγαίνει ἓνας ἀέρας δύσοσμος. Καὶ ἔβγαινε μὲ κρότους, μὲ θορύβους. «Φύγε, φύγε, τοῦ λέω ἐγώ». Κ' ἔτσι, νὰ μὴν πολυλογοῦμε, ἔμεινε κι' ὁ ἅγιος μὲ τὸ σακκί ἀδειανό. Κλαίει, ὀδύρεται κι' ὁ ἅγιος φωνάζει : «Κακούργα Σκέψη ἀνθρωπινὴ! Ποῦ εἶν' ὁ θησαυρός μου; Οἱ πράξεις μου πῶλεγα πῶς ἐμύριζαν λιβάνι καὶ κερί, τί ἦταν, στὸ πραγματικό; Ἄερας βρωμερός! Μὲ τί θὰ πάρω τώρα τὴν αἰώνια καὶ χαρωπὴ ζωὴ; Ἄδικα ἐμαρτύρησα σὲ τούτη; Κακούργα, δολοφόνισσα, ἄτηρη Σκέψη ἀνθρωπινὴ! Δὲν μ' ἄφηνες στὴν ἀγνοία; Δὲν μᾶφηνες στὴν πλάνη, νάχω μὰ ἐλπίδα ἀπατηλή, μὰ εὐχάριστη καὶ χαρωπὴ; Στὴν Κόλαση, στὸ αἰώνιο πῦρ θὰ πάω κ' ἐγώ;» Τότε πάλι δὲν βίασταξα ἐγώ, καὶ λέω στὸν ἅγιο : «Γιατί εἶσαι κουτός; Γιατί θὰ πᾶς στὴν κόλαση, γιατί; Ὅπως, κι' ἂν εἶχες Ἄρετὴ γεμάτο τὸ σακκί, δὲν θᾶδινε μισὸ λεφτὸ γι' αὐτὸ ὁ Κριτής, ἔτσι καὶ τώρα, πού ἔχεις τὸ σακκί ἀδειανό, δὲν θὰ τοῦ καίγεται καρφί. Τί ἔχει νὰ κερδίσῃ ὁ Κριτής, ἂν εἶσαι ἐνάρετος ἢ ἀφεντιά σου, γιὰ νὰ σοῦ δώσῃ ἀμοιβή; ἢ τί ἔχει νὰ χάσῃ, ἂν δὲν εἶσαι ἐνάρετος τοῦ λόγου σου, γιὰ νὰ σὲ τιμωρήσῃ; Τί τὸν μέλλει γιὰ ὅ,τι εἶσαι σὺ; Ἄν ἔκαμες πράξεις καλές, τὸν ἑαυτό σου ὠφέλησες, τὴ συνείδησή σου ἀνάπτυξες. Ἄν πάλι ἐσκότωσες, ἂν ἐκλεψες, ἂν ἐμοίχεψες, τὸν ἑαυτό σου ἔβλαψες». Μὰ ἡ Σκέψη μου πάλι μὲ μίλλωσε καὶ μοῦπε πὼς ἐμίλησα πολὺ ἀνθρωπινά. Παίρνει λοιπὸν κι' ὁ ἅγιος ἀπόφαση, κι' ἀπελπισμένος παίρνει φόρα καὶ πέφτει μὲς στὸ βύραθρο.

Δὲν πέρασε τότε πολλὴ ὥρα καὶ φάνηκε ἄλλος, τέταρτος αὐτός, νὰ ἐρχεται ἀπὸ μακρὰ τὸ δρόμο τῆς Ζωῆς. Αὐτὸς ἐρχόταν κλαιόντας. «Ἄλλοίμονον, ἄλλοί! ὦχ, ὦχ, ἄλλοίμονον, ἄλλοί!» ὅλο ἔτσι ἀκουγόταν ἀπὸ μακρὰ. Ἐπὶ τέλους πλησίασε στὴ μέση στὸ γεφύρι. Ἦταν κατάκοπος καὶ ἰδρωμένος, κ' εἶχε κι' αὐτὸς στὸν ὦμο ἓνα σακκί γεμάτο καὶ βαρὺ. Σὰν νάχε μέσα σίδηρο, μολύβι. Δὲν εἶχε αὐτὸς ἐπιγραφή στὸ κουτέ-

λό του." Αφησε χάμω τò σακκί καί μās χαι-
ρέτησε. Τοῦ λέει τότε ή Σκέψη μου: «Από
ποῦ ἔρχεσαι, συνάνθρωπε, καί τί ἔχεις μέσα
στό σακκί ;» «Από τή μαύρη τή ζωή, λέει
αὐτός. Μιά μαύρη κι' ἀριχνη, μά θετική
'Αλήθεια φέρνω μαζί μου ἀπ' τή ζωή.
Τή μόνη θετική κι' ἀκλόνητη 'Αλήθεια,
πού βασιλεύει στη ζωή» «Κλαίοντας ἔρ-
χεσαι καί λυπημένος. Δέν πάρεσε τίχα ή
Ζωή ; Δεῖξε μας τήν 'Αλήθεια πού ἔ-
χεις στό σακκί».

«'Ιδέστε, ιδέστε, λέει, αὐτή εἶναι. Κι' ἀνοί-
γει ἀμέσως τò σακκί. Τηρᾶμε! Τί νά ἰδοῦμε !
'Η μαύρη λύπη, ό πόνος ό πικρός, ὄπῃχε
μέσα στό σακκί, καί πίσω τους ἐσέφρανε τò
θάνατο. **Ό πόνος,** ἀτόπιος, σκέτος, καθι-
ρός, ἀκίνητος, εἴτινε μέσα στό σακκί, καί
ἀπό πίσω **ό θάνατος.** Σηκώθηκε ή τρίχα
μας !

«Ὡστε, τοῦ λέει ή Σκέψη μου, ἐσὺ εἴ-
σαι **ό πλούσιος ἀπό πόνο**». «Ακοῦστε
ἀδέφια, λέει τότε ό άνθρωπος ό πλούσιος
ἀπό πόνο. Σ' ὄλα τὰ χρόνια πῶζησα, μά
ἦταν ή δουλειά μου. Ἐμέτραγα τή λύπη,
κι' ἐμέτραγα καί τή χαρά, πούναι χυμένες
στη ζωή. Ἡμέρα παρ' ἡμέρα ἐμάζωνα κι'
ἀπό τὰ δύο, κι' ἔβαζα χώρια τή λύπη καί
χώρια τή χαρά. Κι' ὅσο ἤμουν νέος, μου ἔ-
φαίνονταν πῶς ἐπλεόναζε ή χαρά ἀπ' τή
λύπη. Ἡ Σκέψη μου ἦταν ἀκόμη μι-
κρή, ἀγουρογεννημένη, νήπιο ἀκόμα. Μά
ὄταν ἤρθε ό καιρός κι' ἀντρώθηκε ή Σκέ-
ψη μου, (σάν προκομένο εἶδος, σάν ἀνθρω-

πος κι' ἐγώ), τότε εἶδα τήν 'Αλήθεια. Εἶδα
ὄτι ἦταν πλάνη ή χαρά τῆς πρώτης μου
ζωῆς, κι' ὄτι ή λύπη, ό πόνος, ἐβασίλευε
σε' ἀνθρώπου τή ζωή. **Ό πόνος** ἦταν τάν-
θρώπου ή τροφή, κι' ὡς ἀμοιβή τοῦ πόνου
ἀκολουθοῦσε ό θάνατος. **Ό θάνατος** ἦταν
ή σφραγίδα τῆς τραγωδίας. Εἶδα ὄτι ή
γέννηση τάνθρώπου δέν ἔχει σκοπό. **Πό-
νος καί θάνατος.** Κ' ἐγέμιζα, κ' ἐγέμι-
ζα σακκιά ἀπό Πόνο, καί μά σταγόνα ἐμά-
ζωνα ἀπό χαρά. Κι' αὐτή ἔξαυμιζόταν, ἅμα
ἔβλεπε τόν ἥλιο καί τήν 'Αλήθεια αὐτή
ή Σκέψη μου τήν ἔδειξε. Πριν ἀποχτήσω
Σκέψη, δέν ἔβλεπα. Κ' ἤμουν εὐχαριστημένος
ἀπό τή ζωή. Τηρᾶχτε, συνάνθρωποι μου,
τηρᾶχτε καί γύρω σας. **Ό ἀσκεπτος εἶν'**
ό εὐτυχισμένος. Εἶν' ἀδύνατο, ἐκεῖνος πού-
ν' εὐχαριστημένος κι' ἱκανοποιημένος ἀπ'
τή ζωή, εἶναι ἀδύνατο νά μὴν ἔχη βλακεία.
Τò θετικό, τò **δντως δν,** εἶναι ό Πόνος, πού
βασιλεύει. Τώρα λοιπὸν πού ἐσώθη ό δρόμος
τῆς συχαμένης μου ζωῆς, ἐγέμισα κι' ἐγώ
ένα σακκί ἀπό Πόνο, πού τὸν ἀκολουθαίει ό
θάνατος, γιὰ νά τὸ πᾶω γιὰ δείγμα στό Τυ-
χαῖο, πού ξιπολάει ἀνθρώπους μὲς ἀπ' τὸ
Μηδέν. Θά τοὺς δείξω ποιά εἶν' ή θετική
'Αλήθεια πού θάπολιέψουν ! Καλύτερα νά
μὴ γεννιόμουν. Ἐβγῆκα τυχαίως ἀπ' τὸ
Μηδέν, ἐχόρτισα τή λύπη καί τὸν πόνο,
καί πῆγα πάλι στό Μηδέν. Τί βγῆκε μ'
αὐτό ! Δέ θᾶκανε καλύτερα νά μὴν ἐβγῶ
κι' ἐγώ ἀπ' τὸ Μηδέν ; Θά γλύτωνα τὸν
πόνο καί τὸ θάνατο».

(Τò τέλος στό ἐρχόμενο).

Δ^ρ Β. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

